

SAFVETİ ZİYA

KADIN RUHU DERÛN-İ DİL

(İnceleme-Metin-Tıpkıbasım)

HAZIRLAYAN: MUSTAFA OKÇUL

dünbugün
yarın

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2022, DÛN BUGÛN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 228
Edebiyat: 104

ISBN 978-625-8371-21-5
Sertifika No: 52315

Birinci Baskı: İstanbul, 2022

Yazar: Safveti Ziya

Hazırlayan: Mustafa Okçul

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Dizi Editörü: Furkan Öztürk

Kitap Editörü: Nusret Yılmaz

Baskı Hazırlık: DBY Ajans

Baskı/Cilt:
Egokitap
(Sertifika No: 51549)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Safveti Ziya

Kadın Ruhü • Derûn-î Dil (İnceleme-Metin-Tıpkıbasım)

Hazırlayan: Mustafa Okçul Editör: Nusret Yılmaz (Doç. Dr.)

İstanbul : DBY Yayınları, 2022.

112 s. ; 15,0 x 21,0 cm ___ (DBY Yayınları ; No. 228)

ISBN 978-625-8371-21-5

1- Edebiyat 2- Servet-i Fünûn 3- Hikâye 4- Mensur Şiir

DÛN BUGÛN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu - Fatih / İstanbul
Tel.: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

SAFVETİ ZİYA

KADIN RUHU DERÛN-İ DİL

(İnceleme-Metin-Tıpkıbasım)

Hazırlayan: **Mustafa Okçul**

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

İçindekiler

Giriş.....	7
Kaynakça.....	17

ÇEVİRİYAZI METİN

Kadın Ruhu.....	21
Mahkûm Kalbler	29
Hasret Gitmiş!.....	33
Düşünüyorum.....	37
Derûn-i Dil!	41

TIPKIBASIM NÜSHALARI

Derûn-i Dil!.....	70-58
Kadın Ruhu.....	112-71

Giriş

Safveti Ziya (1873 1-1929)

Mustafa Safveti Ziya, Servet-i Fünûn edebiyatının roman ve hikâyecisi kimliğiyle öne çıkan yazarlardan biridir. İstanbul’da doğan sanatçı, “ilk eğitim ve öğretimini özel hocalar” (Tekşan, 1993: 21) eşliğinde tamamlar. Sonrasında Galatasaray Lisesinde okur. Buradayken geliştirdiği Fransızcası sayesinde hem bu edebiyatın sanatçılarıyla hem de Abdülhak Hamid Tarhan, Halit Ziya ve Tevfik Fikret’in eserleriyle tanışır. Yerli ve yabancı yazarların eserleriyle tanıştıktan sonra edebiyat merakı okur olmanın ötesine geçen Safveti Ziya yazmaya da başlar.

Sanatçının *Servet-i Fünûn* dergisinde yayımlanan ilk hikâyesi “Onların Ruhü”² (1897) adlı eserdir. Safveti Ziya’ya edebiyat

¹ Safveti Ziya’nın doğum tarihiyle ilgili kimi edebiyat tarihlerinde farklılık olmakla beraber Mesut Tekşan (1993: 18), doktora tezi çalışmasında, sicil kayıtları defterinde yaptığı araştırma neticesinde Safveti Ziya’nın doğum tarihinin 1873 olduğunu tespit etmiştir.

² 26 Kânunuevvel 1312 (1897) tarihinde *Servet-i Fünûn* dergisinde yayımlanan “Onların Ruhü” adlı hikâye, 1914 yılında yayımlanan *Kadın Ruhü* kitabında “Kadın Ruhü” adıyla yer alır.

âleminde saygınlık kazandıran eserler ise yine aynı dergide yayınlanan *Hanım Mektupları* başlıklı seri hikâyeler ile *Salon Köşelerinde* (1898³) adlı romandır. Mensur şiir türünde de yazan sanatçı, bu türde yazdıklarını ise ayrı basmak yerine hikâye kitapları bünyesinde yayımlar. Mensur şiir türünde yazdığı eserlerin az olmasının yazarı buna sevk ettiğini düşünüyoruz. Tiyatro türünde eser veren ve *Ziya* adlı günlük bir gazete çıkararak (Kudret, 2016: 225) Safveti Ziya; Fransızca, İngilizce ve Almanca dillerine hâkimdir. Fransızcaya hâkimiyeti, yazarı bu edebiyatın öz kaynaklarına yönlendirir. İlk tenkit yazılarını Guy de Maupassant ve Emile Zola üzerinde yapan Safveti Ziya, Fransız edebiyatından özellikle Paul Bourget ve Maupassant'ın etkisinde kalır. Edebî açıdan Halit Ziya Uşaklıgil ve Mehmet Rauf'un da etkisinde kalan Safveti Ziya, İkinci Meşrutiyetten sonra fikir yazıları da yazar.

Safveti Ziya, kimi araştırmacılarca Servet-i Fünûn hareketinin edebî açıdan en zayıf (Özön, 1941: 249; Aliş, 1994: 249) yazarı olarak görülse de pek çok kurmaca metninde, özgün karakterler çerçevesinde çeşitli sosyal meseleleri eleştirel bir tarzda işlemesi bakımından dikkate değer bir sanatçıdır. Safveti Ziya'ya bu haksız ithamın kaynağında onun “şık, zarif gezen, iyi dans eden, güzel Fransızca ve İngilizce konuşan, kadınları tavlama için uğraşan” (Tokgöz, 2019: 306) salon adamı olarak ünlenmesi yatmaktadır. Roman ve hikâyelerinde daha çok dönemin elit tabakasının Beyoğlu salonlarını, Boğaziçi eğlencelerini ve aşk ilişkilerini tasvir etmesi (Uşaklıgil, 2017: 809) de Safveti Ziya'nın bu olumsuz etiketle anılmasında önemli rol oynar. Ele aldığı sosyal tabaka üst kesimden olsa da Safveti Ziya, Servet-i Fünûn edebiyatının genel ilkeleri çerçevesinde metinler oluşturmuş, kendine has edebî çizgisi olan bir sanatçıdır.

³ *Salon Köşelerinde* 1898 yılında Servet-i Fünûn dergisinde tefrika edildikten sonra 1912 yılında yayımlanır. Ahmet İhsan ve Şürekâsı Matbaacılık, İstanbul.

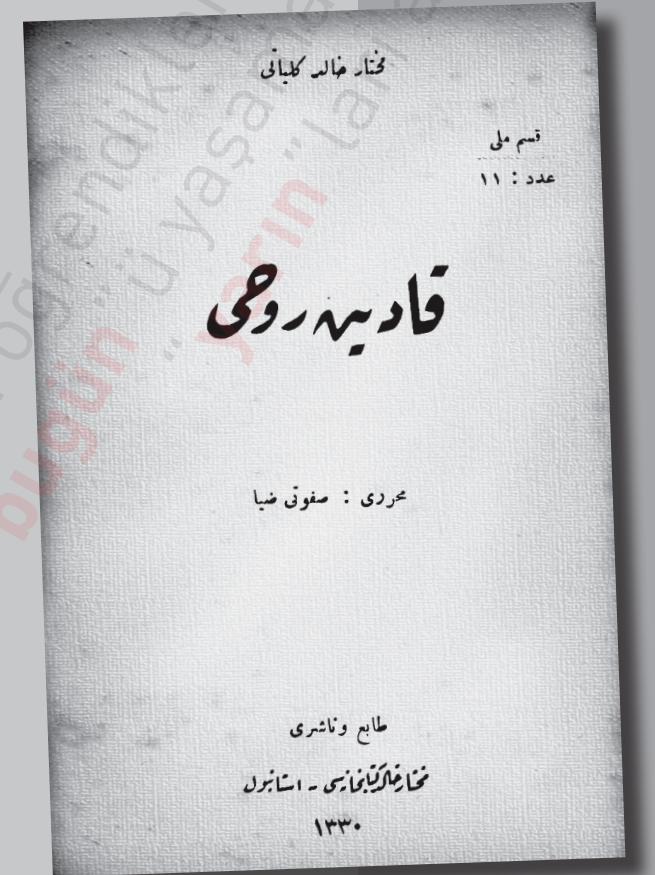
Kaynakça

- Aliş, Ş. (1994). *Servet-i Fünûn Dergisinde Küçük Hikâye, Mensur Şiir, Manzum Hikâye*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çetin, N. (2017). *İkinci Abdülhamit Dönemi Türk Edebiyatı*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Çetişli, İ. (2007). Mensur Şiir. *Türk Edebiyatı Tarihi 3* (Edit. Talât Sait Halman). İstanbul: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 339-348.
- Gariper, C. (2006). Türk Edebiyatında Mensur Şiir Literatürü. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 4/7, 361-409.
- Enginün, İ. (2016). *Yeni Türk Edebiyatı Tanzimat'tan Cumhuriyet'e* (1839-1923). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kolcu, A. İ. (2016). *Servet-i Fünûn Edebiyatı*. Erzurum: Salkımsöğüt Yayınevi.
- Kudret, C. (2016). *Türk Edebiyatında Hikâye ve Roman*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- Özön, M. N. (1941). *Son Asır Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Maarif Matbaası.
- Tanpınar, A. H. (1977). *Edebiyat Üzerine Makaleler* (Haz. Zeynep Keriman). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Tekşan, M. (1993). *Safveti Ziya'nın Hayatı ve Eserleri* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Tokgöz, A. İ. (2019). *Matbuat Hatıralarım ve Öteki Hatıra Yazıları* (Haz. Ali İhsan Kolcu). Rize: Salkımsöğüt Yayınevi.
- Uşaklıgil, H. Z. (2017). *Kırk Yıl* (Haz. Nur Özmel). İstanbul: Özgür Yayınları.
- Ziya, S. (2017). *Bir Safha-i Kalb* (Haz. Macit Balık). Ankara: Gece Kitaplığı.
- Ziya, S. (1897). Derûn-ı Dil. *Malûmat*. 67; 68; 69; 70, 372-373; 396-398.
- Ziya, S. (2016). *Hanım Mektupları* (Haz. M. Kayahan Özgül). Ankara: Cümle Yayınları.
- Ziya, S. (1914). *Kadın Ruhu*. İstanbul: Muhtar Halit Kütüphanesi.
- Ziya, S. (1912). *Salon Köşelerinde*. İstanbul: Ahmet İhsan ve Şürekâsı Matbaacılık.

Kadın Ruhu

ÇEVİRİYAZI METİN

Kadın Ruhu

Pâkîze yalıda pencerenin önüne oturmuş kısacık parmaklarının mebede'inde bûse yuvası olmaya sezâ çukurlar peydâ eden, bir ihtimâm-ı müşvik-âne ile parlatılmış penbe tırnakları kara düşmüş gül yapraklarına benzeyen mini mini nermin elini ikide bir de ileri uzatarak - bir aydan beri her Beyoğlu'na çıkışında Sevrü'nun camekânında tevakkufla defalarla mütehassir-âne nazar ettiği- altun yılan yüzüğün yâkût gözlerini bir nazar-ı muhabbet ve şefkatle temâşâ ediyor idi.

Lakin niçin bu dakikada tasavvur ettiği kadar mümkün değil idi.

Hayâl-hâne-i âteşininde -parmağının etrafına bir iştiyâk-ı sevdavî ile sarılmış olduğu halde yâkût gözlü yılan yüzüğü gözünün önüne getirdiği zamanlar- bu hayâlin hakikate tahavvül ettiği günden daha mesrûr, daha neşeli olması lâzım geleceğini tahmin ediyor idi. Ya şimdi?!..

Elini yine tedricen vücûdundan uzaklaştırarak yâkûtların in'ikâsât-ı nuraniyesini takdir için bir iki defa birbirini müteakib parmaklarını bükerek avucunun içine getirdi götürdü. Bu defaki tecrübesinde de derece-i letâfetini bi-hakkın takdir ettiği şâyân-ı perestiş elinin bir vechle tezâyüd-i letâfetine hükm edemedi.

Off!... Böyle mi olacaktı ya?.. Elimde daha güzel duracak değil miydi?!..

Pencerenin önünden kalktı. Canfes etekliğinin feşâfeş-i dil-âşûbunu tezyîd eder bir revîş-i mütelâşî ile ilerleyerek salonun bir köşesine mevzû âyînenin önünde durdu. Bir tavr-ı mahzun-âne ile boyun bükerek temâşâ-yı dîdârına bir hâil-i zaîf olan palmiyenin- birkaç defalar elinden kurtulub sanki dehânından püse-çîn-i perestîş olmayı, o da ârzû ve niyâz ediyormuş gibi bir tehâlûk ile eteğini öpmege davranan- geniş yapraklarını bir eliyle zapt ederek diğer eliyle de beyaz alnına bir mevc-â-mevc meserretle hücum iden perîşan kâküllerini havalandırarak yâkût gözlü yılanın asabî bir tehâlûkle saçlarının arasında gömülerek gezinişini âyînede takip etti.

Bu sırada misafîr vürûdunu ihbâr eden çingirak bir velvele-i meserretle iki kere çalındı. Pâkîze derhâl yaprakları bırakıverdi. Âyîneye bir nazar-ı serî fırlatarak zülf-i nîm-perîşanını şöylece bir düzeltti. Gümüş kanadlı iki kuş gibi omuz başlarına konup kalkan nâzik elleriyle esvâbının kollarını koparttı. Oracıkta duran ufak bir masa üzerindeki çiçeklikten iki tane sarı gül ayırarak kemerine ilişdiriyordu...

Palmiyenin geniş yaprakları ise şu asabî güzel kızın ilhâm edeceği sevdânın derece-i vahametini takdir ettikleri halde yine etvâr-ı dilpesendine meftûn olmaktan kendilerini alamıyorlarmış gibi başlarını sallayarak dâmen-pûs-i perestîş olmakta devam ediyorlardı. Nimet ile Pâkîze asabî kakhahalar, velvele-engîz pûselerle birbirini derâguş ederek pencerenin önüne kadar geldiler. Aynı hareketle eteklerini bir tarafa savurarak, manidar tebessümlerle beyaz dişlerini göstererek karşılıklı koltuklarda ahz-i mevki ettiler.

– Ây!. O ne kadar güzel yüzük Pâkîze!..

– (Elini uzatarak meserretli tebessümle) Değil mi Nimet?

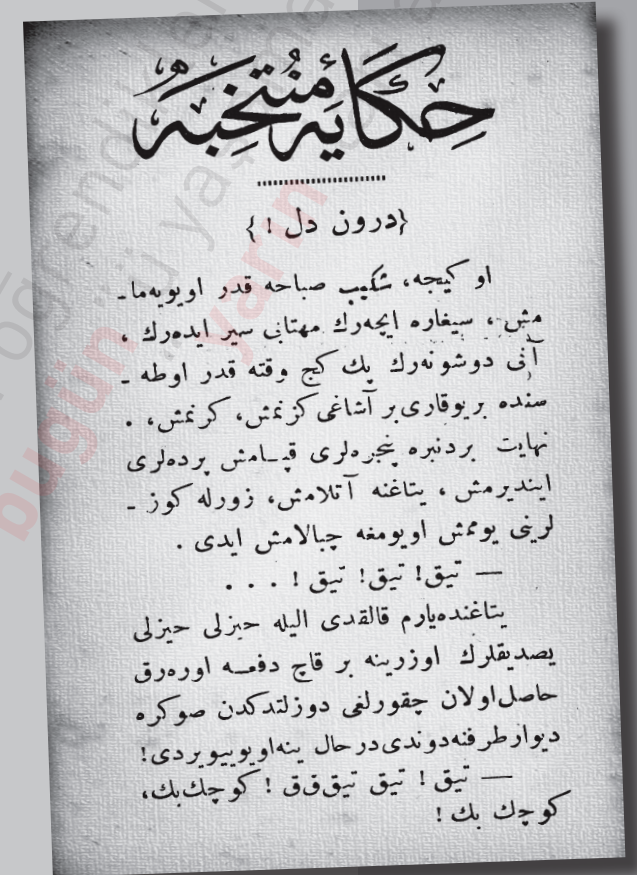
– (Bir vakar-ı ciddi ile) Çıkar bakayım.

Kadınların gördükleri bir tuvalet, nâdîde tezyînat karşısındaki temâşâ-yı vecd-âver perestîşkârîleri ile iki taze ayağa kalktılar.

Biraz darca olan yüzüğü sol elinin baş ve şehâdet parmaklarıyla birkaç kereler tazyîk ettiği halde yine çıkarmaya muvaffak olamadıkça

Derûn-i Dil

ÇEVİRİYAZI METİN

Derûn-i Dil!

O gece Şekib, sabaha kadar uyuyamamış, sigara içerek mehtabı seyr ederek, onu düşünerek pek geç vakte kadar odasında bir yukarı bir aşağı gezinmiş, gerinmiş nihayet birdenbire pencereleri kapanmış perdeleri indirmiş, yatağına atlamış, zorla gözlerini yummuş uymaya çabalamış idi.

– Tık! Tık! Tık!...

Yatağında yarım kalktı eliyle hızlı hızlı yastıkların üzerine birkaç defa vurarak hâsıl olan çukurluğu düzelttikten sonra duvar tarafına döndü derhâl yine uyuyuverdi!

– Tık! Tık tıkkk! Küçük Bey, Küçük Bey!

Bu defa işitti; mâmafih olduğu yerden kımıldamayarak gözlerini açmak istemeyerek dedi ki:

– Kimsin sen!

– Benim, Küçük Bey açımız.

Yatağın içinde süratle dönerek ve inerken yorganı da beraber düşürerek, gitti kapının anahtarını çevirdi kapıyı aralık etti. Hiddetle:

Haydi çabuk söyle ne istiyorsunuz yine;

– Efendim bir uşak gelmiş, mektub getirmiş...

Yumuşayarak - Ver bakayım!

– Kendi elinize verecekmiş mutlaka sizi görmek istiyor. Hem vapura yetişecek imiş çabuk olsun diyor.

Merak ederek: - Koş git anla kimin tarafından geliyormuş nereden geliyormuş.

Kalbi şiddetle çarptı. Şimdi tatlı bir halecân tekmil vücudunu derâğuş ediyor idi. Acaba ondan mı idi? Ümid edemiyordu. İlk mektubuna cevap versin; o, adeta bunu arzu etmiyordu buna ihtimal vermek istemiyordu.

Mâmafih ondan değilse diye ne kadar korkuyor yüreği nasıl oynuyordu; bir şey yapmak hareket etmek lüzumunu his etti. Doğru gitti koparıncasına bir şiddetle perdeleri -lüzumundan ziyade yukarı çekti pencereleri açtı: Sıcak bir hava yüzüne çarptı, güneşli bir gün gözlerini kamaştırdı, balkonun çinkoları ateşler saçıyor, gece pencerenin kenarında unutmuş olduğu sigara tabağı elle dokunulmayacak derecede kızmış, parl parl yanıyordu. Deniz ise râkid râkid, ancak hafif hafif nefes alabiliyor, İnce gayr-i şeffâf, sis bakıyyeleri tüyden yelpazeler gibi o sath-i minâyî okşuyor, titretiyor terletiyordu.. O güneşte o sıcakta başları açık, göğüsleri uyan kolları paçaları sıvalı iki kayıkçı, suların cereyan-ı hafifine tevdi' edilmiş, kürekleri küpeşte-sine doğru uzatılmış, düz beyaz boyalı iki çifte bir sandalı lâkaydi-i hayati, neşe-i şebâbî îmâ eder gürültülü sesleri ile konuşarak siliyorlar, temizliyorlar yıkıyorlar sularını boşaltıyorlar idi!..

Birkaç saat sonraki Göksu gezmesini, randevusunu, perestide-i ruhunu, geceki mehtab âlemini daha birçok şeyleri ihtar eden sandalına bakarak tebessüm etti. Gece verdiği emrin Ale's-Sabâh infaz edildiğinden mütevellid bir memnuniyet-i âmiriyyet ile cehren:

– Aferin Hristo. Dedi.

Arkasından bir ses:

– Çamlıca'dan geliyormuş efendim! Sizi görecektim imiş. Demesiyle döndü dedi ki:

TIPKIBASIM NÜSHALARI

Kadın Ruhu
Derûn-i Dil!

بایدکم وهر هفته برچوق مقالات مفیده
ومندرجات نافه ابله ترین صحائف اتمکده
اولدیفنی چشم شرکان ومسنرتله کوردیکم
جهتله جمله صمدق اولان لطفکالغزیدن
جراتیاب اولهرق تصدیه اجتناسر ایدم .

بولنار اولردره مقاله ادیه سنده کی (چشمانی
قیاهرق) و (بالنمه تقرب ایلدی) کئی
جملهلر — که انشای مکلاهد اولورسه باعث
خنده در ظن ایدرم — وهای اولاده بک
غرب و ناشنیده و والده سرلوحلی
مقاله ده ایسه سکوت سکوت اغلابان
تعییری ایله ۱۳۵۰ نومرولی عصره ده کی
«مسامره نهاری» ترکیب قاعده صرف ونحوک
خلافتده کی کوروش ایسه ده وجهلرک صحت
وعدمی تعیینه دخی اقتدار سزلغم غریمساعد
بولندیغدن حلال مشکلات اولان «معلومات»
مزه مراجعتله بو بادمکی مطالعات ادیبانه
ومعارف یورانه نی درج و بوسورتله بتم کی
عجزیه اوائله راه صواب ایلمه منی نمی ایدرم

سلائیکنده منشر «عصره غزیه سنده

— کم سگ سن !

— بتم، کوچک بک آجیکر .

— بنگاک ایچنده سرعتله دونه رنک واپترکن

— هایدی جابوق سوله نه ایستور .

— افندم بر اوشاق کلنی ، مکتوب

— کتیرمش . . .

— بومشایه رق . — ور بقام !

— کندی الکره ویره جکش مطلقا

— سزی کورومک ایستور . هم واپوره بئیشه جک

— امش جابوق اولسون دیبور .

— قوش، کیت آکلا

— کیمک طرفندن کایورمش زهدن کایورمش

— قلی شدته جاردی . شمدی طسانی

— بر خلجسان تکمیل وجودی در آغوش

— ایدیور ایدی . عجبیا اولندی ایدی ؟

— امید ایدمه یوردی . ایلک مکتوبنه جواب

— ورسون ، او عادتاً بونی آرزو ایمیوردی بوکا

— احتمال ویرمک ایستمه یوردی .

— مع مافیله اولندن دکلسه دبه نه قدر

— قورقیور بورکی فصل او بایورودی ؛ بر شی

— یایق حرکت اتمک لزومی حس ایستدی

— طوغری کئیدی قویارچه سنه بر شدتله

— برده لری — لزومندن زیاده یوقاری —

— چکدی بخره لری آچدی : صیجان بر هوا

— یوزینه جاردی، کونش بر کون کوزلرنی

— قاشدیردی ، بالفونک جنقورلی آنتسلر

— صایبور ، کیچه بخره مک کنارنده اونومش

— اولدیفنی سیغاره طیبانی الله طوقونلمه جق

— درجه ده قیزمش ، بزل بزل یایورودی .

— دکر ایسه راکد راکد ، آنجق خفیف

— خفیف نفس آله بیلیور ، انجه ، غیر شفاف ،

— سیس بقیه لری توبدن بپازده کی او سطح

— مینائی او خواپور ، دزه تیورترله تیوردی . .

— او کوشده اوصیجافده باشلری آجیق ،

— کویچک بک !

— تیق ! تیق ! تیق ! . . .

— بتاغنده یارم قالدی ایله حیزلی حیزلی

— یصدیق لک اوزرینه بر قاج دغه اوردوق

— حاصل اولان چقورلنی دوزلدن کدن صوکره

— دیواو طرفنه دوندی در حال بنه اوبویورودی !

— تیق ! تیق تیق تیق ! کوچک بک ،

— کوچک بک !

— تیق ! تیق ! تیق !

— او کیچه ، شکیب صاحبه قدر اوبوبه ما-

— مش ، سیغاره ایچمه رنک مهتایی سیر ایدره ک ،

— آنی دوشونه رنک بک کچ و قته قدر او طله -

— سنده بروقاری بر آشانی کرتمش ، کرتمش ،

— نهایت بردنبره بخره لری قیامش برده لری

— ایندیرمش ، بتاغنه آتلامش ، زورله کوز -

— لرنی یومش اوبومغه چلامش ایدی .

— تیق ! تیق ! تیق ! . . .

— بتاغنده یارم قالدی ایله حیزلی حیزلی

— یصدیق لک اوزرینه بر قاج دغه اوردوق

— حاصل اولان چقورلنی دوزلدن کدن صوکره

— دیواو طرفنه دوندی در حال بنه اوبویورودی !

— تیق ! تیق تیق تیق ! کوچک بک ،

— کوچک بک !

قهوه دن بر بودوم ایچمه رنک حدتله :
— ال کونور ، قاپیشیر مشمشک اولماش .
— وراژ توقدن صوکره :
— او آدمی ده یوقاری بوللا .

یاندیکی ماصه مک اوزرینه بر اقیوردی .
ظرفک اوزرنده بک چوق دغه لر حلجانلره
نظر ایستدیکی او ایکی سطرلق آدوسک
یازیسنی در حال طابندی .

— صالتجاقق قولتوغنه اونوردی ، بر

— بته بر یارچه بورکی اوینادی .

— سیغاره یاقدی ، انتظار ایندی .

— مکتوبی اوشاغک یاندیه اوقومق ایسته .

— طیشیاردیه آتیق سسلری ایشیدیلدی .

— قیو آره لقی ایدی :

— فصلی آلتورقه ستره لی ، بیاض بویون

— باغلی (!) بر ارمی اوشاق اخترازه ایجری

— کیردی شاشقیچیه رتنی ایندی ، صبریزدی

— آغانی قهوه اواغنه کونورک اکرام

— طوردی .

— ایلک ، دیدی .

— سز جاملیجه دن کلپورمشسکر بر

— مکتوب کتیرمشسکر . بتم جاملیجه ده

— طایدیفن کیمسه بوق ، صاقین یا کلن اولسون ؟

— مکتوبی در حال آجیوب الله مکتوب بر

— ایله : — افندم ، قولکری طابیز اما

— بر مدت او طه سنده دولاشدی . یدی آی

— بنده کر کنسیدیلری طابیزم . افندم بوائی

— سورن بو سواد شیدک یدی آی صکره

— بکک کوشکندن کلپورم .

— شوعکس ضربه سی قانی فصل متأثر ایستدیکی

— در حال انتقال ایندی اسکله سنده

— تعیین اتمک ایچون کنسیدی کنسیدی تدقیق

— سرعتله ساللانهرق کئیدی کئیدینه — ن

— بو بقیندره بدلاشغنه باشلادم ، اولندن

— اولدیفنی کشف ایدورملی دکلی ایدم «

— دیبور بک احتیاطله اولغله برابر احتیاطلی

— کورومک آرزو ایدرک — چونکه اوشاغک

— استجواب ایدیله جکی بئاعلا بیلیوردی -

— جهراً دیدی کی :

— شکیبمه بعضاً کئیدیبسنگ ده تعجب

— بکا اولمالی بن بکلری طابیزم . مع

— وحیرتی موجب اوله جق درجه ده بر قوه

— مافیله وریکر باقیم بر کره !

— احضاریه واردی . کوزلرنی قاپیله جق اولسه

— اوشاق صول ایله ستره سنک یقه منی

— آیره رق ، باشنی صاغ طرفه چوروب غبر

— معین بر قطعه باقیور کی کوزلرنی جابوق

— جابوق قیربشدره رق ، زحمتله دیکر الی بان

— جنبه صوقدی بر مکتوب جیقساردی .

— کوردیکی بالذات علاقه دار اولدیفنی وقعه لر

— شکیب اولتدی .

— حقدده دکل بشقه منه واقع اولمش بشقه منی

— شکیب صندالیه نی اوبکه طوغری میل ایستدیره رنک

— طرفندن حسن اولنوب نقل ایدلش شیلر

— مکتوبی آلدی ظرف خارجاً دیکر رکاغدله

— ستر ایدلش — آه ! قایدیق — یازیسنی

— کوزوکیوردی .

— اوشاغک ستره مناس آله کیرلش

— اوشاغک اوشاغک ستره مناس آله کیرلش

— اولان او کاغدی شکیب احترازه آچدی

— اولان او کاغدی شکیب احترازه آچدی

— مناسبات عاشقانه لرنسک مبتدی اولان او قندیل

— اولان او کاغدی شکیب احترازه آچدی

— مناسبات عاشقانه لرنسک مبتدی اولان او قندیل

کونسک غضنسی ، غلبه لنی ، ایکی صره لی
عربهارلی ، انجه انجه باغان غموری ، خاتلرک
بولوط کی یاشافلری ، آک نیاب بسودا
نظریله بئیم ایدیشی ، هب کوزنیک اوکنه
کلپوردی .

— صوکره برندنبره خسته اییشی ، اکا یازدیفنی

— مکتوبلری ، آندن جواب آردیفنی کونسکی

— مسرت و سمسادی کب اتاقیدن صوکره

— رانده وورلرنی تکمیل او خنارده عاتقانه لرنی

— نهایت اولنک مکتوبلکم خصوصینده کی

— احترازلرنی ، بو سودای غریب حقدده

— استفسار و استیضاحی حاوی اولاره مکتوبی

— تحظر ایندی .

— بینه اودیقعه ده اوکون اولدیفنی کی ، پرستیده

— روح عد ایستدیکی اوکنج قزک سومک ایچون

— سومک نه اولدیفنی اکلا به مامسندن ، اوسودای

— آیشینده بر مقصد آراستندن بر فکر خنی ؛

— بر منفعت ، بر حساب دوشونمئیندن متحصّل

— عین نفرت عمیق ، عین استکراه درون ایله

— بورکنک قیاردیفنی حسن ایندی ؛ عادتاً توبلری

— اوروردی .

— بوسوه تأثیر اوزرینه آرتق اوطورهمدی

— آباغه قالدی ، صاغ الک باش و شهادت

— یازمفی آره سنه ظرفک برکوشه منی صقیقشدر-

— مش اولدیفنی حاله لرنی ارقه سنه قوبیدی ،

— برمدت او طه ده کیریندی .

— بدن نه ایستیه یلور ، نه ایستیه یلور ؟

— (ماهدی وار)

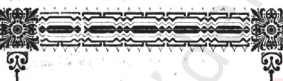
—

—

—

—

—

تومرو و قیورک

— فرق بئنده نحو !

— مترجمی

— نظیفه روردی شیخ عمیراه شیرازی حضرتلری

— لسانک ارکان مهمه اصلیه سنندن اولدیفنی

— جهتله صرف ونحو عربینک نزوم وقواید -

— دندن بئنه حاجت یوقدر .

— افادات شفاهی و تحریریه مزده قوللانغه

—

—

یوزوکک یا قوت کوزلرینی بر نظر محبت و شفقتله تماشا ایدیور ایدی .

لکن نیچون بودقیقه ده تصور ایتدیکی قدر ممنون دکل ایدی .
خیالخانه آتشیننده - پارماغنک اطرافنه بر اشتیاق سوداوی
ایله صاریلش اولدینی حالده یا قوت کوزلی بیلان یوزوکی کوزینک
اوکنه کتیردیکی زمانلر - بوخیالک حقیقته تحول ایتدیکی کوندن
دها مسرور ، دها نشئه لی اولسی لازمکه جگنی تخمین ایدیور
ایدی . یاشمدی ؟!..

النی ینه تدریجاً وجودندن اوزاقلاش-دیرهرق یا قوتلرک
انعکاسات نورانیه سنی تقدیر ایچون برایکی دفعه بر برینی متعاقب
پارماقلرینی بوکهرک آوونک ایچنه کتیردی کتوردی . بوددغه کی
تجر به سنده ده درجه لطافتی بحق تقدیر ایتدیکی شایان پرستش
النک بروجهله تزايد لطافتنه حکم ایدمدی .

اووف !... بویله می اوله جقدی یا ؟!.. ائده دها کوزل
طوره جق دکلمدی ؟!..

یجره نك اوکندن قالقدی . جانفس آتکلکنک فشافش
دل آشوبنی تزید ایدر بر روش متلاشی ایله ایلر لیه رک سالونک
برکوشه سنه موضوع آینه نك اوکنده طوردی . بر طور محزونانه

ایله بویون بوکهرک تماشا ای دیدارینه بر حائل ضعیف اولان
پالمیه نك - بر قاج دفعه لر لندن قورتولوب صانکه دهانندن
پوسه چین پرستش اولمینی ، اوده آرزو و نیاز ایدیورمش کی
برتهالک ایله اتکنی اویمکه طاورانان - کنیش یا پراقلرینی بر ایله
ضبط ایدهرک دیکر ایله دهه بیاض آلتنه بر موجاموج مسرتله هجوم
ایدن بریشان کاکلرینی هوالاندیره رق یا قوت کوزلی ییلانک
عصبی برتهالکله صاچلرینک آره سنده کومه لهرک کزینیشنی آینه ده
تعقیب ایتدی .

بوصره ده مسافر ورودینی اخبار ایدن چنغراق برولوله
مسرتله ایکی کره چالندی . پا کیزه در حال یا پراقلری بر اقبوردی .
آینه یه بر نظر سریع فرلاتهرق زلف نیم پریشانی شویله جه
بردوزلندی . کوموش قنادلی ایکی قوش کی اوموز باشلرینه
قونوب قالقان نازک اللریله انوابنک قوللرینی قبارتدی . اوراجقده
طوران اوفاق برماصه اوزرنده کی چیچکلکدن ایکی دانه صاری
کل آیره رق کرینه ایلشدریوردی ...

پالمیه نك کنیش یا پراقلری ایسه شوعصبی کوزل قزک الهام
ایده جکی سودانک درجه وخامتی تقدیر ایتدکاری حالده ینه
اطوار دلپسندینه مقتون اولمقدن کندیلرینی آلامیورلرمش کی

KADIN RUHU DERÛN-İ DİL

Servet-i Fünûn edebiyatında roman ve hikâyeci kimliğiyle öne çıkan yazarlardan biri olan Mustafa Safveti Ziya'nın bu edebiyatın aktif olduğu 1896-1901 yılları arasında yazdığı *Kadın Ruhu* eserinde dört metin bulunmaktadır. Kitapta yer alan "Mahkûm Kalbler", "Hasret Gitmiş", "Düşünüyorum" adlı eserler, mensur şiir türündedir. Bunlardan "Hasret Gitmiş", mensur şiir ile hikâye türü niteliklerini bünyesinde taşıyor görünse de eserde mensur şiir türünün özellikleri daha ağır basmaktadır. Sözü edilen metinlerin yazar anlatıcıları, benzer ruhsal niteliktedirler. Bu kişiler ya giden, ayrılan sevgiliye hasret duymaktadırlar ya da ölen çocuğa acıma ve merhamet hissetmektedirler. Kitaba adını veren "Kadın Ruhu" adlı metin ise hikâye türünün niteliklerine sahiptir. Altın yüzük nesnesi etrafında kurgulanan eserin ana kahramanları, Pâkize ve Nimet adlı genç kızlardır. Altın yüzük, şatafat içinde yaşayan Pâkize şahsında üst tabakadaki insanların meta odaklı yaşamlarını yansıtan işlevsel bir eşya konumundadır.

Safveti Ziya'nın *Ma'lumat* dergisinin 1897 yılındaki 67, 68, 69 ve 70. sayılarında yayımlanan ve kitaplarında yer almayan "Derûn-ı Dil" hikâyesi, iki gencin aşkı konu edindir. Metnin ana kahramanı Şekip'tir. Diğer kişiler Şekip'in sevgilisi, kız kardeşi Nimet ve hizmetçilerdir.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-8371-21-5

9 786258 371215